

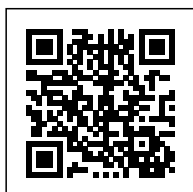
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

697/0

**Návrh poslance Martina Plíška na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: Plíšek Martin
Doručeno poslancům: 19. ledna 2016 v 14:37

ZÁKON

ze dne.....2016,

kterým se mění zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů

ČÁST PRVNÍ

Čl. I.

Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění zákona č. 322/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb. a zákona č. 444/2011 Sb., se mění takto:

1. Za § 4 se vkládá nový § 4a, který včetně nadpisu zní:

„4a

Vstupní zkouška

(1) Prostřednictvím vstupní zkoušky se ověřují znalosti tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení, právního postavení znalce před orgány veřejné moci a náležitosti provedení znaleckého posudku. Náležitosti žádosti o vykonání zkoušky, způsob vykonání zkoušky, její formu a průběh stanoví ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

(2) Ministerstvo spravedlnosti umožní do 6 měsíců od doručení žádosti o vykonání zkoušky vykonat po uhrazení poplatku, který stanoví ministerstvo spravedlnosti vyhláškou nejvýše částkou 5 000 Kč, vstupní zkoušku každému, kdo prokáže, že splňuje podmínky uvedené v § 4.

(3) Ten, kdo při vstupní zkoušce neuspěl, může podat novou žádost nejdříve po uplynutí 6 měsíců ode dne konání zkoušky, při které neuspěl.“

2. V § 5 odst. 1 se vkládá druhá věta, která zní:

„Podmínkou pro jmenování znalcem je také složení vstupní zkoušky podle § 4a“.

3. Za § 8 se vkládá nový § 8a, který zní:

„§ 8a

(1) Znalec je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých vědomostí, dovedností a způsobilosti potřebných pro řádný výkon znalecké činnosti.

(2) Znalec si prohlubuje své vědomosti, dovednosti a způsobilost zejména samostatným studiem odborné literatury, účastí na kurzech, školicích akcích, seminářích, odborných a vědeckých konferencích a kongresech, účastí na vědeckých aktivitách, publikační a pedagogické činnosti a vědecko-výzkumné činnosti vztahující se k odbornosti znalce.“

4. Za § 16 se vkládá nový § 16a, který včetně nadpisu zní:

„§ 16a

Ověřování odborných znalostí znalců

(1) Ministerstvo spravedlnosti nebo krajský soud může uložit znalci povinnost podrobit se ověření odborných znalostí v případě, že vyjdou najevo skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že znalec pozbyl částečně nebo zcela vědomosti, dovednosti nebo jinou způsobilost potřebnou k řádnému výkonu znalecké činnosti. Povinnost podrobit se opětovně ověření odborných znalostí může být znalci uložena nejdříve po uplynutí 1 roku od úspěšného absolvování ověření odborných znalostí.

(2) Obsahem ověření odborných znalostí znalců je prověření úrovně znalostí vztahujících se ke konkrétnímu oboru, pro který je jmenován.

(3) Způsob, formu a průběh ověřování odborných znalostí stanoví ministerstvo spravedlnosti ve vyhlášce.“

5. V § 20 odst. 1 se na konci písm. c) tečka nahrazuje čárkou a vkládá se nové písm. d), které zní:

„d) byla znalci uložena povinnost zúčastnit se ověření odborných znalostí; toto pozastavení končí dnem, kdy znalec při ověřování odborných znalostí uspěl.“

6. V § 25a odst. 1 písm. a) se za slova „§ 8“ vkládají slova „nebo poruší povinnost soustavného vzdělávání podle § 8a“.

7. V § 25a odst. 3 se slova „50 000“ nahrazují slovy „100 000“, slova „100 000“ nahrazují slovy „200 000“ a slova „200 000“ nahrazují slovy „400 000“.

8. V 25b odst. 3 se slova „100 000“ nahrazují slovy „200 000“, slova „200 000“ nahrazují slovy „400 000“ a slova „400 000“ nahrazují slovy „800 000“.

ČÁST DRUHÁ

ÚČINNOST

Čl. II.

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem čtvrtého měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

a) Zhodnocení platného právního stavu

Platná právní úprava znalecké činnosti je obsažena především v zákoně č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o znalcích a tlumočnících“). Zákon o znalcích a tlumočnících upravuje jmenování a odvolávání znalců a tlumočnicků, výkon znalecké a tlumočnické činnosti, odměňování a náhradu nákladů znalců a tlumočnicků, znaleckou činnost ústavů, jakož i působení znalců a tlumočnicků nezapsaných do seznamu znalců a tlumočnicků.

Podrobnosti o řízení znalecké a tlumočnické činnosti, o výkonu znalecké a tlumočnické činnosti, o odměňování ústavů, a o odměnách za znalecké posudky a tlumočnické úkony a náhradách nákladů v souvislosti s nimi stanoví vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

b) Odůvodnění hlavních principů a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Současná právní úprava je vzhledem k době svého přijetí a se zřetelem k tomu, že od nabytí účinnosti byla velmi zřídka novelizována, v mnoha ohledech již nevyhovující současným podmínkám vyvstalým v důsledku vývoje společnosti a technologického rozvoje. Nedostatečnost úpravy je patrná zejména v souvislosti s výkonem činnosti soudních znalců.

Řádný výkon činnosti soudních znalců má přitom zásadní význam zejména ve sporech, které zpravidla vyžadují zpracování znaleckého posudku. Při podání nikoli řádného znaleckého posudku může docházet jak k prodlužování řízení, tak i k případným újmám účastníků řízení.

Přestože od 1. 1. 2012 došlo přijetím zákona č. 444/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, k určitému zlepšení právní úpravy znalecké činnosti, stále není znalecká činnost upravena dostatečně. O kompletně nové a systémové právní úpravě se pouze hovoří.

Z těchto důvodů je předkládána novela zákona o znalcích a tlumočnících, jejímž předmětem jsou tři tematické okruhy. Navrhuje se složení vstupní zkoušky jako jedna z podmínek pro jmenování znalcem, dále se zakotvuje povinnost soustavného vzdělávání a možnost přezkumu odborných znalostí znalce, a dochází k navýšení sankcí za spáchané přestupky a správní delikty právnických osob na dvojnásobek proti současnému stavu. Vstupní zkouška, povinnost soustavného vzdělávání a možnost přezkumu odborných znalostí se má týkat pouze znalců, nikoli tlumočnicků vzhledem k odlišné povaze jejich činnosti.

Vstupní zkouška je koncipována jako ověření znalostí nezbytných pro výkon znalecké činnosti, tedy především znalosti zákona o znalcích a tlumočnících, znalosti o právním postavení znalce před orgány veřejné moci a náležitosti provedení znaleckého posudku. Podrobnosti o vstupní zkoušce jsou ponechány na úpravě v podzákoném právním předpisu.

Znalecká činnost je vysoce kvalifikovaná činnost, která se neustále vyvíjí. Je tedy naprosto nezbytné, aby si znalci své vědomosti a dovednosti neustále obnovovali a doplňovali v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky. K tomuto účelu bude stanovena povinnost znalce se trvale v oboru vzdělávat. Vzhledem k velkému množství oborů a nepředvídatelnému vývoji v jednotlivých oborech, však není možné stanovit pro každý obor konkrétní požadavky na následné vzdělávání. V případě následného vzdělávání půjde tedy spíše o doplňkový institut zákona, který by měl být v rozumné míře řízen a kontrolován tak, aby strany využívající služeb znalců měly jistotu ohledně jejich minimální (standardní) odborné způsobilosti, ale zároveň aby tento institut zbytečně znalce nezatěžoval.

Vzniknou-li pochybnosti o odbornosti znalce, např. z důvodu, že se orgán veřejné moci domnívá, že jeho posudky jsou po odborné stránce nekvalitní, je možné znalci nařídít tzv. „ověření znalostí“. Byla-li znalci taková povinnost uložena, může být znalci pozastaveno právo vykonávat činnost znalce až do doby, kdy jsou znalosti znalce úspěšně ověřeny.

Podrobnosti o průběhu ověřování znalostí jsou ponechány na úpravě v podzákoném právním předpisu. Vždy bude záležet na oboru, z jehož znalostí má být znalec přezkoušen.

Vzhledem k velkému množství a různorodosti oborů nelze zákonem vymezit konkrétní subjekt, který by byl schopen zajistit ověřování odborné způsobilosti pro všechny existující obory, ale ani konkrétní formu ověřování této odborné způsobilosti. Někdy bude možné ověření odborné způsobilosti pouze písemnou formou, někdy bude nezbytná ústní zkouška.

c) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad

Navrhovaná právní úprava nebude mít zásadní negativní dopad na veřejné rozpočty. Náklady vstupní zkoušky budou částečně kryty z poplatku uhrazeného žadatelem.

d) Soulad návrhu zákona s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy a s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána i s ústavním pořádkem České republiky.

II. Zvláštní část

K části první

K čl. I.

K bodu 1 a 2

Zavádí se vstupní zkouška jako podmínka pro jmenování znalcem. Zkouška má za úkol především prověřit uchazečovy znalosti zákona, postavení znalce v řízení před orgány veřejné moci a taktéž náležitosti samotného zpracování znaleckého posudku. Způsob, formu a průběh zkoušky stanoví prováděcí právní předpis.

K bodu 3

K zachování trvale kvalitního výkonu znalecké činnosti je nezbytné, aby se znalec průběžně vzdělával nejen v oboru, odvětví a specializaci, pro něž je zapsán v registru, ale taktéž z procesních předpisů, které se k výkonu znalecké činnosti váží. Za tímto účelem se znalcům stanoví povinnost soustavného vzdělávání, která spočívá např. v účastech na kurzech a seminářích, publikační činnosti nebo případně i pedagogické činnosti.

K bodu 4

V návaznosti na povinnost soustavného vzdělávání může ministerstvo nebo krajský soud uložit znalci povinnost účastnit se ověření odborných znalostí. Toto ověření by mělo směřovat právě k ověření následného vzdělávání a především celkovému ověření způsobilosti znalce vykonávat řádně (a v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky) znaleckou činnost v oboru, pro který je jmenován. Pokud tedy vyjdou najevo skutečnosti, které budou důvodně nasvědčovat tomu, že znalec pozbyl odborné způsobilosti, předvolá jej ministerstvo nebo krajský soud k ověření znalostí.

K bodu 5

V návaznosti na předchozí bod se rozšiřuje možnost pozastavení práva vykonávat činnost znalce o případ, kdy byla znalci uložena povinnost ověření odborných znalostí.

K bodu 6

Porušení povinnosti soustavného vzdělávání znalce je klasifikováno jako přešupek.

K bodům 7 a 8

Dochází k navýšení horní hranice pokut za spáchané přešupky a správní delikty tak, aby lépe odpovídaly ekonomické situaci a závažnosti těchto protiprávních jednání. Při ukládání pokut je však příslušný správní orgán vždy povinen přihlížet ke všem okolnostem daného případu, zvýšení horní hranice pokut tedy automaticky neznamená ukládání dvojnásobné výše pokut ve všech případech.

4a

Vstupní zkouška

(1) Prostřednictvím vstupní zkoušky se ověřují znalosti tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení, právního postavení znalce před orgány veřejné moci a náležitosti provedení znaleckého posudku. Náležitosti žádosti o vykonání zkoušky, způsob vykonání zkoušky, její formu a průběh stanoví ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

(2) Ministerstvo spravedlnosti umožní do 6 měsíců od doručení žádosti o vykonání zkoušky vykonat po uhrazení poplatku, který stanoví ministerstvo spravedlnosti vyhláškou nejvýše částkou 5 000 Kč, vstupní zkoušku každému, kdo prokáže, že splňuje podmínky uvedené v § 4.

(3) Ten, kdo při vstupní zkoušce neuspěl, může podat novou žádost nejdříve po uplynutí 6 měsíců ode dne konání zkoušky, při které neuspěl.

§ 5

(1) Ke jmenování znalcem (tlumočnickem) dojde na základě výběru mezi osobami, které splňují podmínky pro jmenování. Podmínkou pro jmenování znalcem je také složení vstupní zkoušky podle § 4a.

(2) Návrhy na jmenování znalce (tlumočnicka) mohou podat orgány veřejné moci, vědecké instituce, vysoké školy, dále organizace, u nichž pracují osoby přicházející v úvahu, jakož i občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti nebo nadace, jestliže to vyplývá z předmětu jejich činnosti. Znalcem (tlumočnickem) může být jmenován též ten, kdo sám o jmenování požádá.

(3) Orgány a organizace uvedené v odstavci 2, jakož i sbory pro znalecké otázky (§ 16) se na žádost ministra spravedlnosti, popřípadě předsedy krajského soudu vyjadřují, zda navrhovaný znalec (tlumočnick) splňuje podmínky pro jmenování.

§ 8a

(1) Znalec je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých vědomostí, dovedností a způsobilosti potřebných pro řádný výkon znalecké činnosti.

(2) Znalec si prohlubuje své vědomosti, dovednosti a způsobilost zejména samostatným studiem odborné literatury, účastí na kurzech, školicích akcích, seminářích, odborných a vědeckých konferencích a kongresech, účastí na vědeckých aktivitách, publikační a pedagogické činnosti a vědecko-výzkumné činnosti vztahující se k odbornosti znalce.

§ 16a

Ověřování odborných znalostí znalců

(1) Ministerstvo spravedlnosti nebo krajský soud může uložit znalci povinnost podrobit se ověření odborných znalostí v případě, že vyjdou najevo skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že znalec pozbyl částečně nebo zcela vědomosti, dovednosti nebo jinou způsobilost potřebnou k řádnému výkonu znalecké činnosti. Povinnost podrobit se opětovně ověření odborných

znalostí může být znalci uložena nejdříve po uplynutí 1 roku od úspěšného absolvování ověření odborných znalostí.

(2) Obsahem ověření odborných znalostí znalců je prověření úrovně znalostí vztahujících se ke konkrétnímu oboru, pro který je jmenován.

(3) Způsob, formu a průběh ověřování odborných znalostí stanoví ministerstvo spravedlnosti ve vyhlášce.

§ 20

(1) Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu může rozhodnout o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka), pokud

a) bylo proti znalci (tlumočnickovi) zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin; toto pozastavení končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto trestní stíhání končí,

b) bylo zahájeno řízení o způsobilosti znalce (tlumočnicka) k právním úkonům; toto pozastavení končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se řízení o způsobilosti znalce (tlumočnicka) k právním úkonům končí, nebo

c) má na základě pravomocného rozhodnutí nastoupit výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody,-,

d) byla znalci uložena povinnost zúčastnit se ověření odborných znalostí; toto pozastavení končí dnem, kdy znalec při ověřování odborných znalostí uspěl.

(2) Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu rozhodne o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka), pokud o to znalec (tlumočnick) z vážných důvodů sám požádá, nejdéle však na 4 roky.

(3) Opravné prostředky proti rozhodnutí vydanému podle odstavce 1 nemají odkladný účinek.

(4) Po dobu pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) nesmí znalec (tlumočnick) vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost.

(5) Pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) a ukončení pozastavení tohoto práva podle odstavců 1 a 2 zaznamená ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu v seznamu znalců a tlumočnicků bez odkladu, nejpozději však do 15 pracovních dnů poté, co se rozhodnutí o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) stalo vykonatelným nebo kdy se ministerstvo spravedlnosti, nebo předseda krajského soudu dozvěděli o ukončení pozastavení tohoto práva.

§ 25a

Přestupky

(1) Znalec (tlumočnick) se dopustí přestupku tím, že

a) vykoná znaleckou (tlumočnickou) činnost v rozporu s § 8 **nebo poruší povinnost soustavného vzdělávání podle § 8a,**

b) vykoná svoji činnost v rozporu s § 10,

- c) poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 10a nebo o této povinnosti nepoučí další osoby, které se podílely na znalecké (tlumočnické) činnosti,
- d) v rozporu s § 11 podá znalecký posudek (provede tlumočnický úkon) ve věci, z níž byl jako znalec (tlumočník) vyloučen,
- e) v rozporu s § 12 bez vážných důvodů odmítne orgánu veřejné moci podat znalecký posudek (provést tlumočnický úkon),
- f) v rozporu s § 13 opakovaně nepodepíše nebo nepřipojí otisk pečeti na písemný znalecký posudek (ověřovaný překlad),
- g) v rozporu s § 15 nevede znalecký (tlumočnický) deník nebo ho nevede řádně,
- h) v rozporu s § 17 odst. 3 nesprávně vyúčtuje odměnu za podání znaleckého posudku (provedení tlumočnického úkonu),
- i) v rozporu s § 20 odst. 4 vykonává činnost znalce (tlumočníka) v době pozastavení práva vykonávat tuto činnost.

(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že se neoprávněně vydává za znalce (tlumočníka) nebo znalecký ústav anebo vykonává znaleckou (tlumočnickou) činnost v rozporu s § 2 odst. 1.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. b), f), g) nebo h) lze uložit pokutu do ~~50 000~~ **100 000** Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. a), c), d), e) nebo i) pokutu do ~~100 000~~ **200 000** Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků. Za přestupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do ~~200 000~~ **400 000** Kč.

(4) Při stanovení druhu a výměry sankce za přestupek podle odstavce 3 se přihlédne též ke skutečnosti, zda již v minulosti byla znalci (tlumočnickovi) udělena výstraha podle § 25d.

§ 25b

Správní delikty právnických osob

(1) Ústav se dopustí správního deliktu tím, že

- a) vykoná znaleckou (tlumočnickou) činnost v rozporu s § 8,
- b) vykonává svoji činnost v rozporu s § 10,
- c) nepoučí osoby, které se podílely na znalecké činnosti, o povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 10a,
- d) v rozporu s § 11 podá znalecký posudek ve věci, z níž byl jako ústav vyloučen,
- e) v rozporu s § 12 bez vážných důvodů odmítne orgánu veřejné moci podat znalecký posudek,
- f) v rozporu s § 13 opakovaně nepodepíše nebo nepřipojí otisk pečeti na písemný znalecký posudek,
- g) v rozporu s § 15 nevede znalecký deník nebo ho nevede řádně,
- h) v rozporu s § 17 odst. 3 nesprávně vyúčtuje odměnu za podání znaleckého posudku.

(2) Právnická osoba se dopustí správního deliktu tím, že vykonává znaleckou činnost v

rozporu s § 2 odst. 1 nebo § 21.

(3) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. b), f), g) nebo h) se uloží pokuta do ~~100 000~~ **200 000** Kč a za správní delikt podle odstavce 1 písm. a), c), d) nebo e) pokuta do ~~200 000~~ **400 000** Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu znaleckých ústavů. Za správní delikt podle odstavce 2 se uloží pokuta do ~~400 000~~ **800 000** Kč.

(4) Při určení druhu a výměry sankce ústavu nebo právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán, a ke skutečnosti, zda již v minulosti byla ústavu udělena výstraha podle § 25d.

(5) Ústav nebo právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.